

Europejskie Badanie Nadużyć Gospodarczych 2011

Podsumowanie wyników
Maj 2011

Metodyka badania

W dniach od 4 stycznia do 1 lutego 2011 roku nasi ankieterzy przeprowadzili łącznie 2.365 wywiadów - telefonicznych lub internetowych z pracownikami z 25 krajów europejskich, w ich lokalnych językach. Ankietowani pochodzili z firm zatrudniających ponad 1.000 pracowników każda, spółek notowanych na giełdzie lub należących do międzynarodowej korporacji. Łącznie w Polsce przeprowadzono 108 rozmów z następującymi osobami:

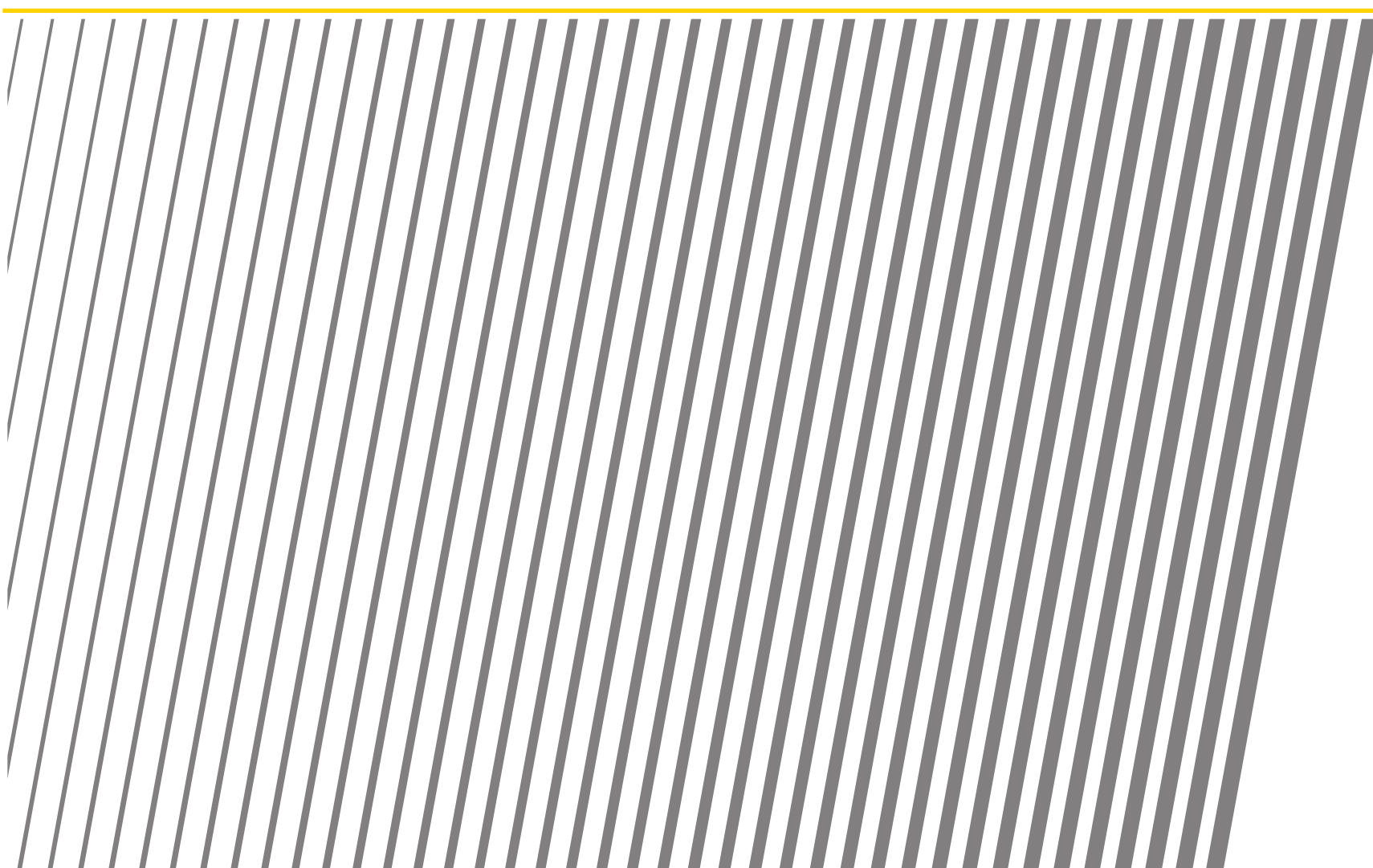
Ogólna liczba pracowników w firmie	%
Powyżej 5 000	42
1 500 – 4 999	27
1 000 – 1 499	13
500 – 999	19
250 – 499	0
Poniżej 250	0
Brak danych	0

Stanowisko w organizacji	%
Członek zarządu lub rady nadzorczej	0
Kierownik wyższego szczebla	4
Kierownik niższego szczebla	24
Pozostali pracownicy	72

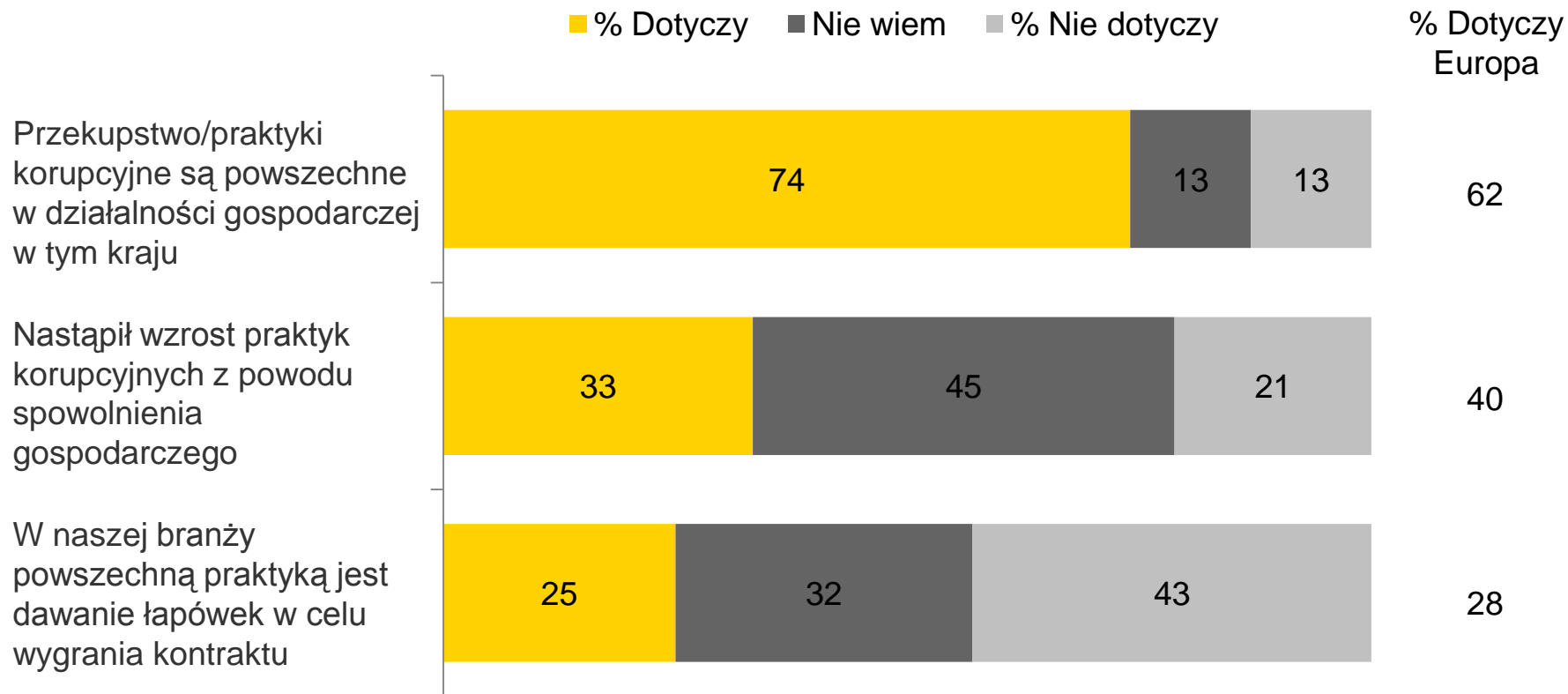
Raport porównuje wyniki z rynków wschodzących: kraje bałtyckie (Estonia, Łotwa i Litwa), Chorwacja, Czechy, Węgry, Polska, Rumunia, Rosja, Słowacja, Turcja, Ukraina; rynków rozwiniętych: Austria, Francja, Niemcy, Grecja, Irlandia, Włochy, Holandia, Norwegia, Portugalia, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria, Wielka Brytania oraz wyniki z całej Europy.

Należy zwrócić uwagę, że ze względu na zaokrąglenia suma odpowiedzi może przekroczyć 100%

Poziom korupcji i nadużyć gospodarczych

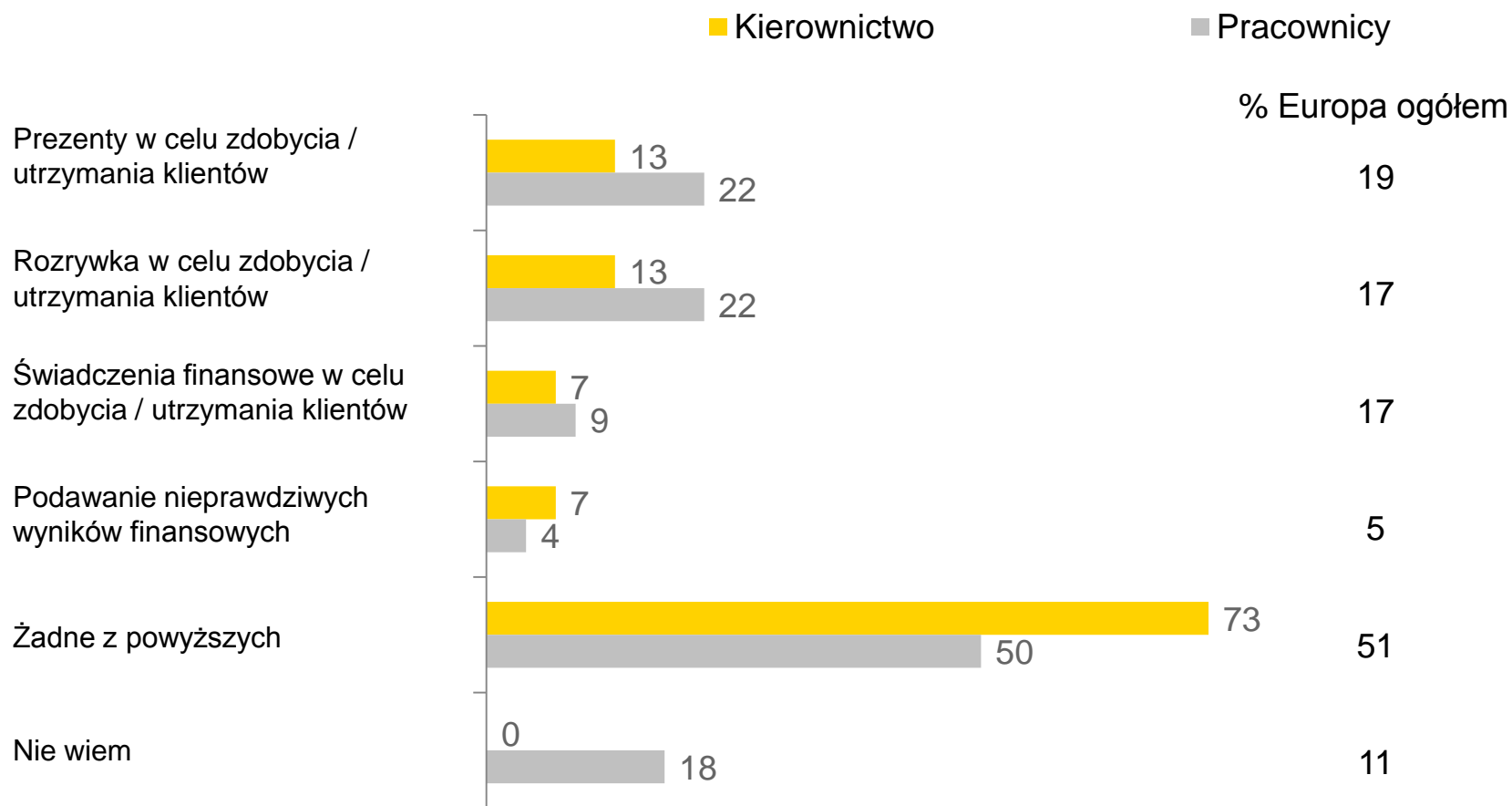
Korupcja rozpowszechniona w Polsce

P. Dla każdego ze stwierdzeń proszę odpowiedzieć, czy uważa Pan/Pani, że stwierdzenie dotyczy lub nie dotyczy Państwa kraju/branży, lub też nie mają Państwo wiedzy w tym zakresie?

Próba: Respondenci z Polski (108); Europa ogółem (2 365)

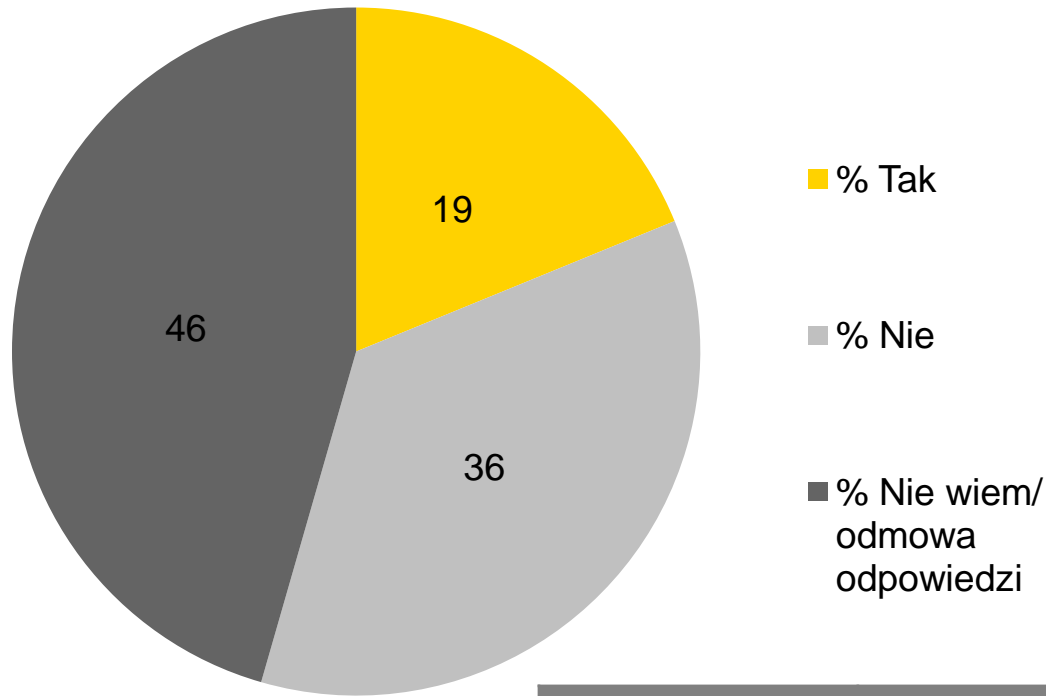
Zachowania nieetyczne powszechne na niektórych rynkach

P: Które z następujących działań uważa Pan/Pani za usprawiedliwione, jeśli pomagają firmie osiągnąć wzrost ?

Próba: Członkowie zarządu / kierownicy wyższego szczebla lub pozostali kierownicy (30); pozostali pracownicy / pozostali (78); Europa ogółem (2 365)

Znaczące nadużycia gospodarcze w ciągu ostatnich 2 lat

	% Tak
Rynki rozwinięte	13
Rynki wschodzące	20

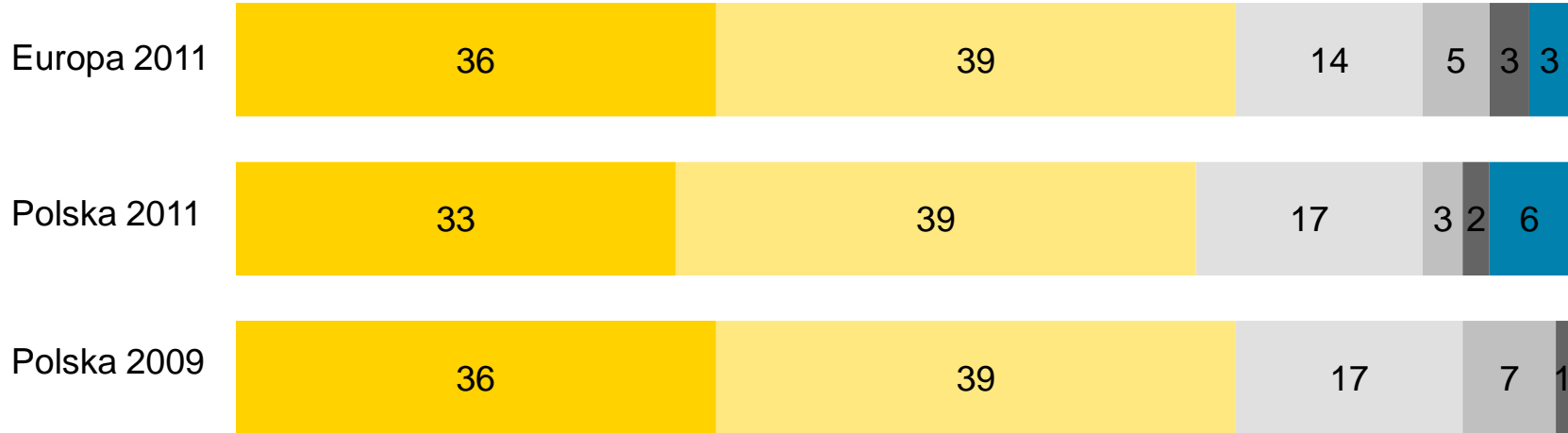
	% Tak
Rosja	37
Węgry	27
Chorwacja	26
Kraje bałtyckie	21
Portugalia	21
Grecja	20
Polska	19
Czechy	17
Turcja	17
Irlandia	16
Rumunia	16
Średnia	16
Ukraina	16
Niemcy	13
Norwegia	12
Hiszpania	12
Szwajcaria	12
Francja	11
Włochy	11
Austria	10
Holandia	10
Szwecja	10
Wielka Brytania	10
Słowacja	5

P: Czy Pana/Pani firma doświadczyła znaczącego nadużycia gospodarczego w ciągu ostatnich 2 lat?

Próba: Respondenci z Polski (108)

Presja na kierownictwo na osiągnięcie dobrych wyników finansowych pozostaje na wysokim poziomie

■ % Zdecydowanie się zgadzam
 ■ % Raczej się zgadzam
 ■ % Nie mam zdania
 ■ % Raczej się nie zgadzam
 ■ % Zdecydowanie się nie zgadzam
 ■ % Nie wiem

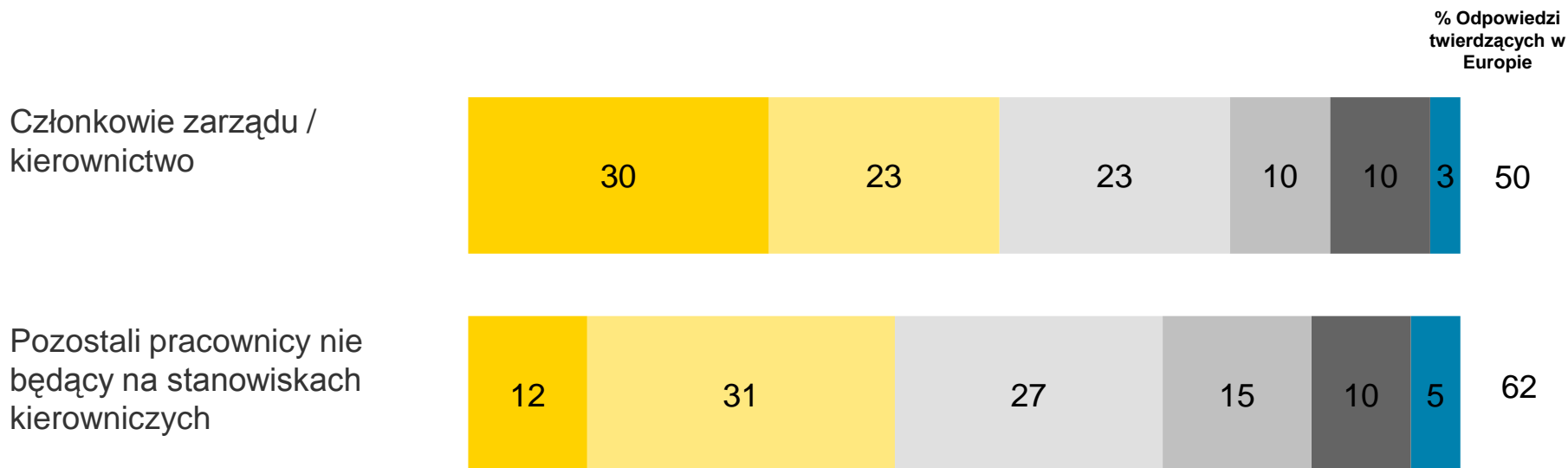
% Zdecydowanie się zgadzam	
Rynki rozwinięte	35
Rynki wschodzące	38

P. W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani ze stwierdzeniem, że zarządzający będą pod zwiększoną presją na osiągnięcie dobrych wyników finansowych w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

Próba: Respondenci z Polski 2011 (108); 2009 (108); Europa ogółem (2 365)

Zarządy postrzegane jako „idące na skróty”

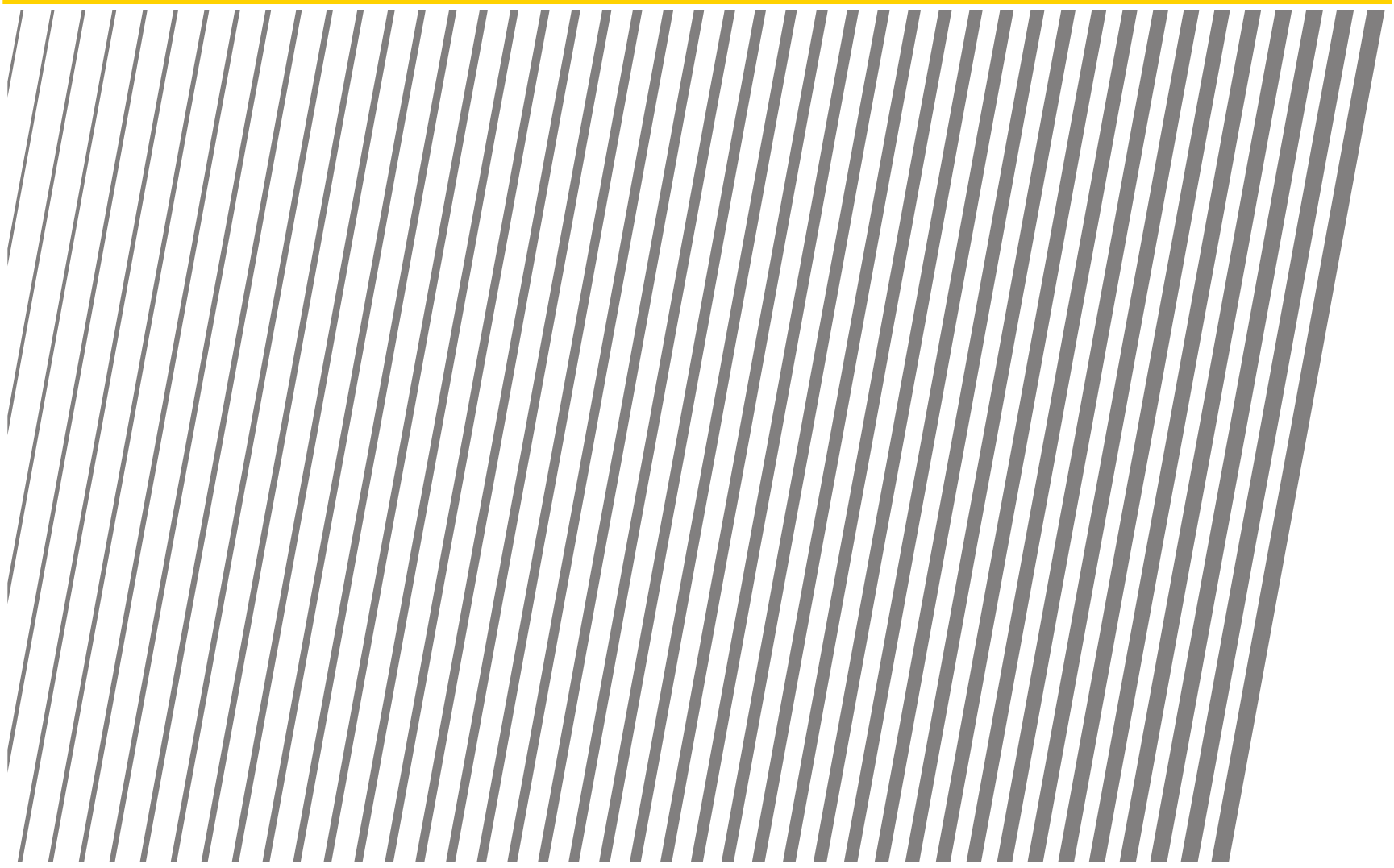
■ % Zdecydowanie się zgadzam
 ■ % Raczej się zgadzam
 ■ % Nie mam zdania
 ■ % Raczej się nie zgadzam
 ■ % Zdecydowanie się nie zgadzam
 ■ % Nie wiem

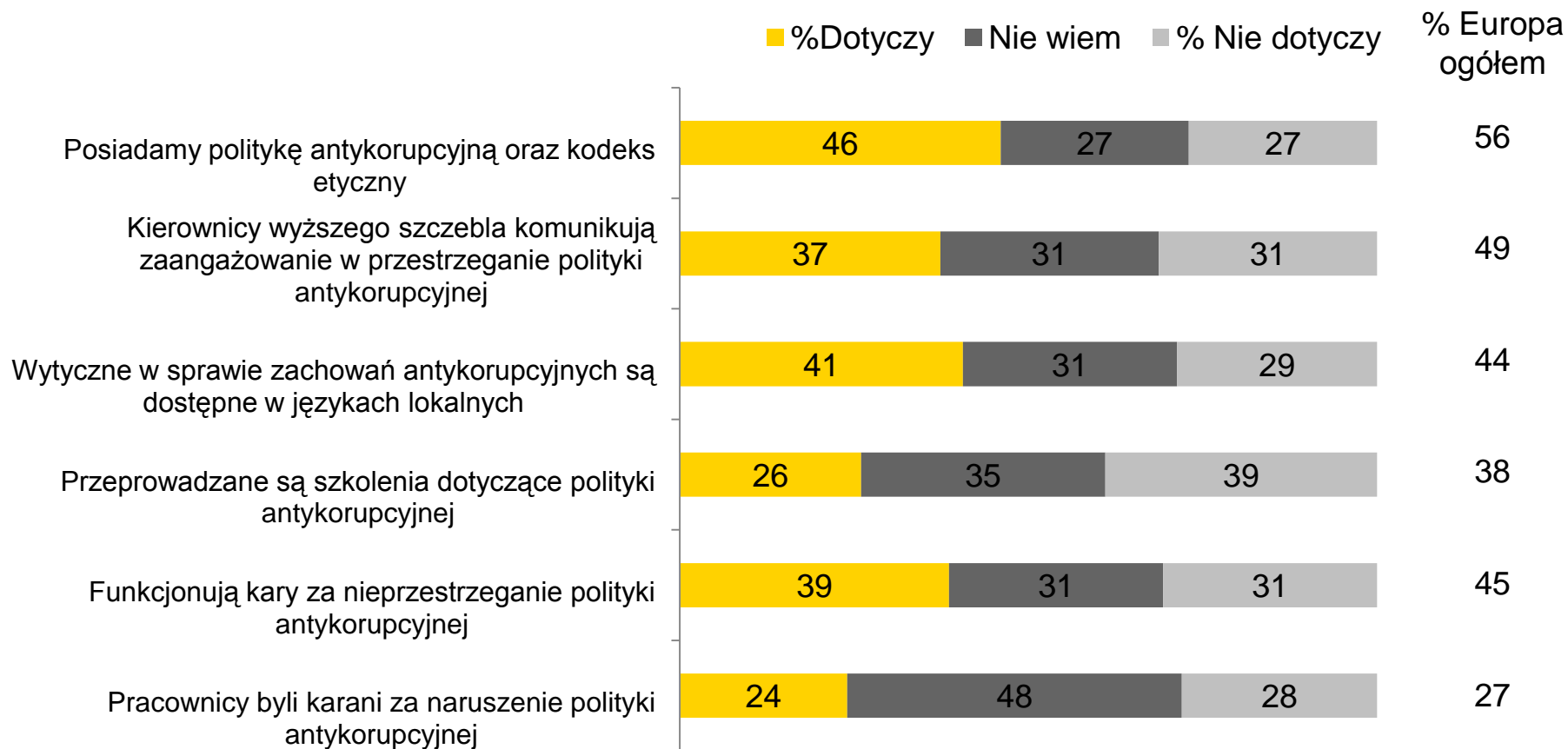
P. W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani ze stwierdzeniem, że kierownictwo firmy w trudnych ekonomicznie czasach gotowe jest „iść na skróty” aby osiągnąć zamierzone cele?

Próba: Członkowie zarządu / kierownicy wyższego szczebla / pozostali kierownicy (Polska 30; Europa 709); pozostali pracownicy nie będący na stanowiskach kierowniczych (Polska 78; Europa 1 656)

Działania antykorupcyjne

Narzędzia do walki z korupcją w biznesie (1)

P. Proszę ustosunkować się do każdego z następujących stwierdzeń, czy uważa Pan/Pani, że stwierdzenie dotyczy lub nie dotyczy Państwa organizacji, lub też nie mają Państwo wiedzy w tym zakresie?

Próba: Respondenci z Polski (108); Europa ogółem (2 365)

Narzędzia do walki z korupcją w biznesie (2)

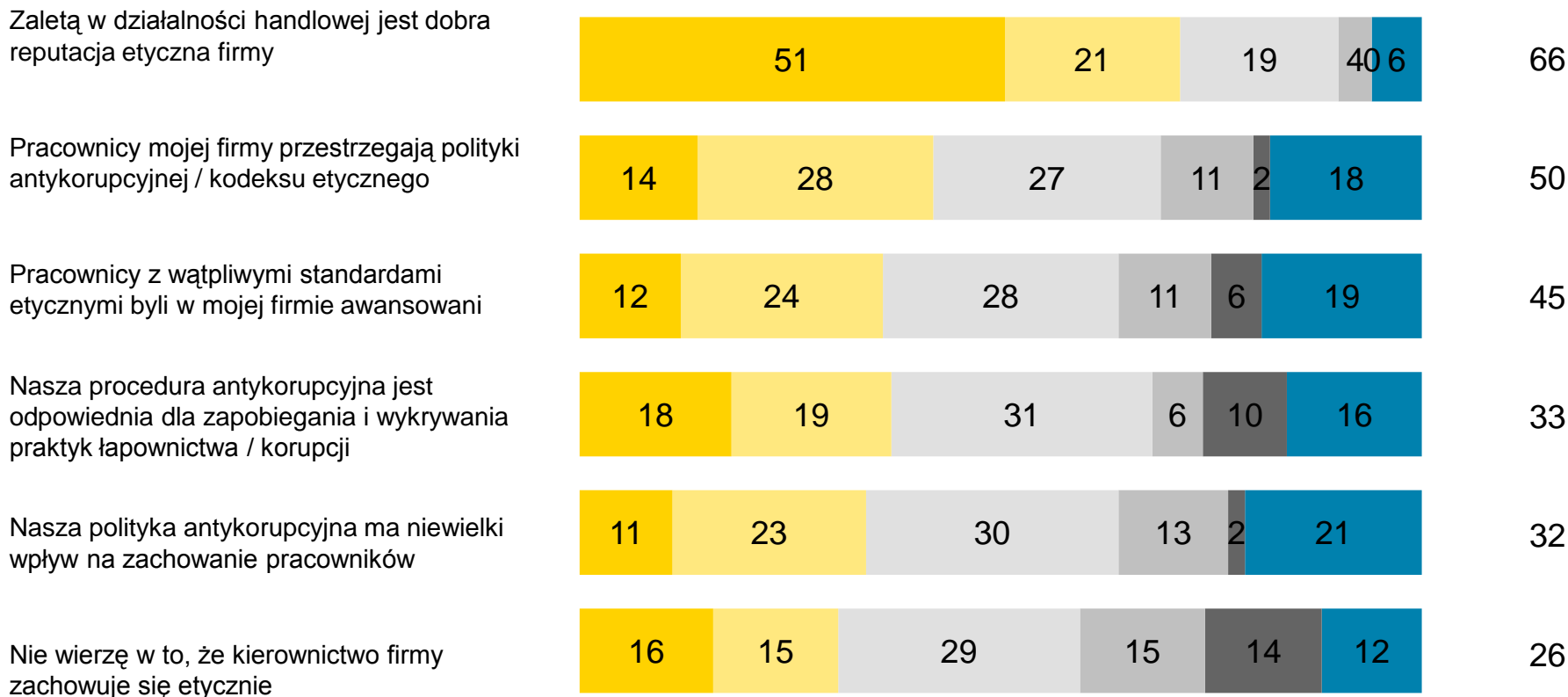
	% Dotyczy	% Członkowie zarządu / Kierownictwo	% Pozostali pracownicy
Posiadamy politykę antykorupcyjną oraz kodeks etyczny	46	50	45
Wytyczne w sprawie zachowań antykorupcyjnych są dostępne w lokalnych językach	41	53	36
Funkcjonują kary za nieprzestrzeganie polityki antykorupcyjnej	39	53	33
Kierownicy wyższego szczebla komunikują zaangażowanie w przestrzeganie polityki antykorupcyjnej	37	43	35
Przeprowadzane są szkolenia dotyczące polityki antykorupcyjnej	26	37	22
Pracownicy byli karani za naruszenie polityki antykorupcyjnej	24	37	19

P. Proszę ustosunkować się do każdego z następujących stwierdzeń, czy uważa Pan/Pani, że stwierdzenie dotyczy lub nie dotyczy Państwa organizacji, lub też nie mają Państwo wiedzy w tym zakresie?

Próba: Respondenci z Polski 2011 (108); Członkowie zarządu/kierownicy wyższego szczebla lub pozostali kierownicy (30); Pozostali pracownicy nie będący na stanowiskach kierowniczych (78)

Wpływ działań antykorupcyjnych na biznes

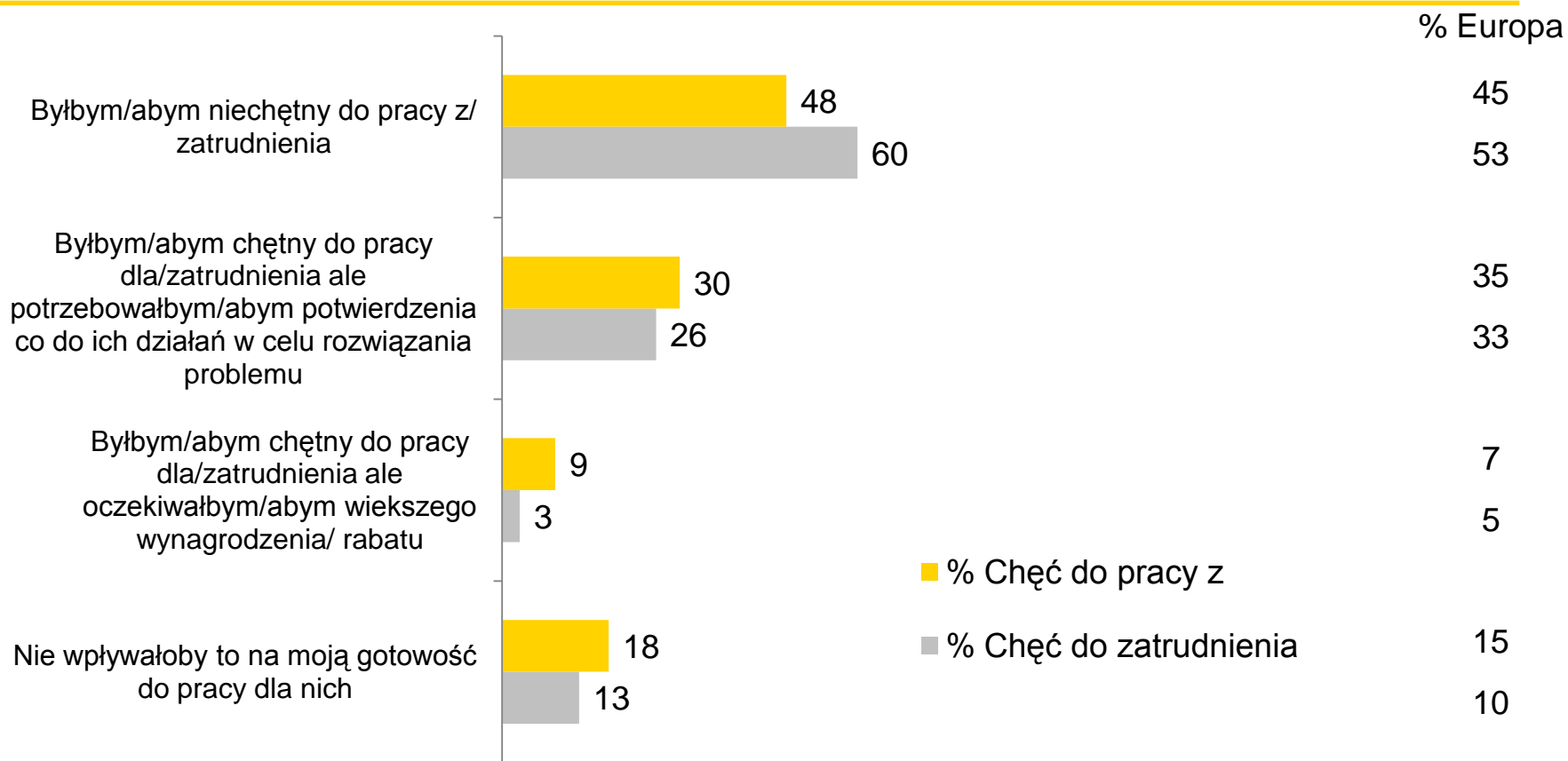
■ % Zdecydowanie się zgadzam
 ■ % Raczej się zgadzam
 ■ % Nie mam zdania
 ■ % Raczej się nie zgadzam
 ■ % Zdecydowanie się nie zgadzam
 ■ % Nie wiem
 % Zgadzających się w Europie

P. W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z następującymi stwierdzeniami?

Próba: Respondenci z Polski2011 (108); Europa ogółem(2,365)

Postrzeganie przedsiębiorstw zaangażowanych w korupcję

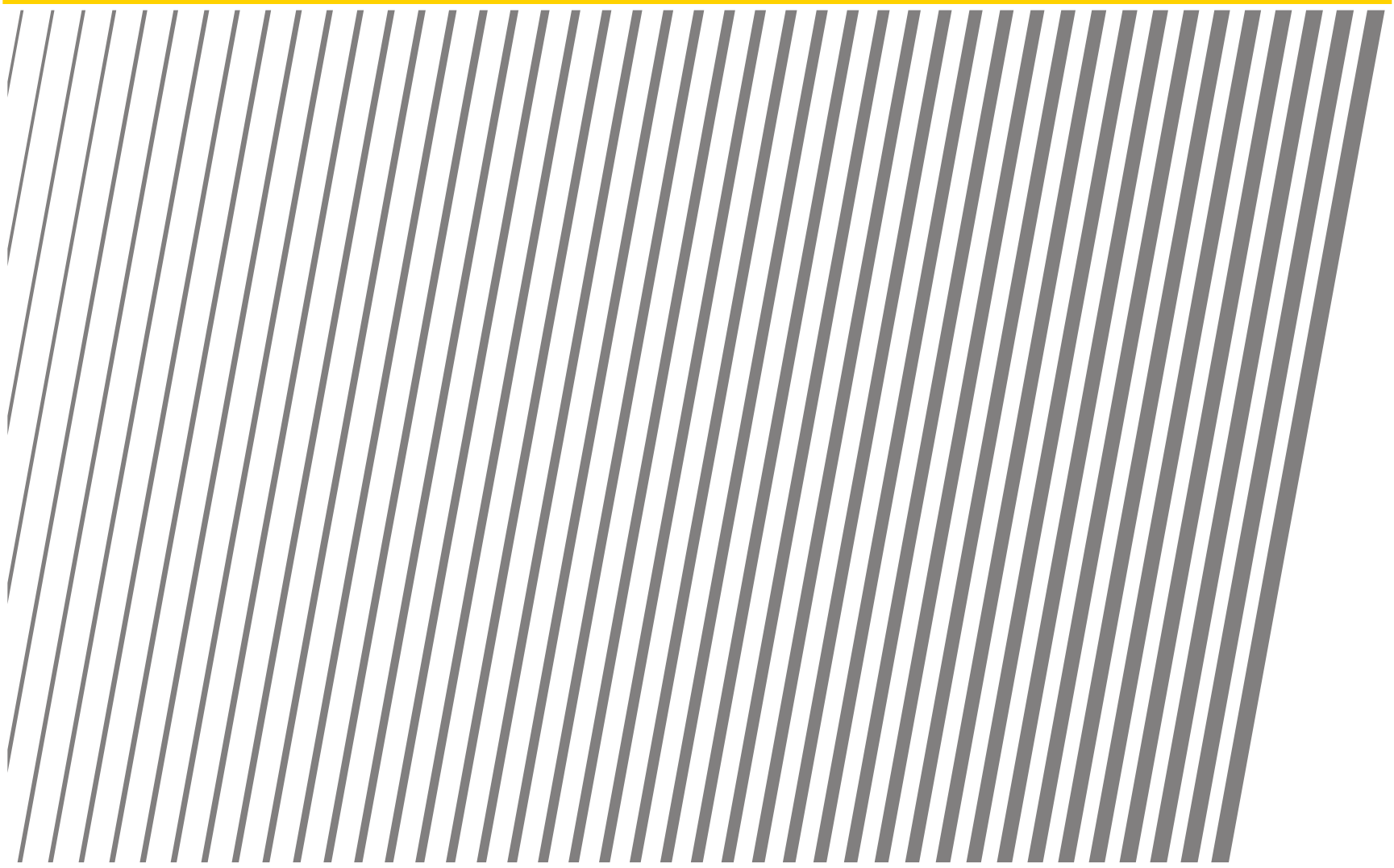

P. Jak postrzega Pan / Pani firmę, która była zaangażowana w poważny przypadek przekupstwa bądź korupcji, które z następujących stwierdzeń byłoby adekwatne?

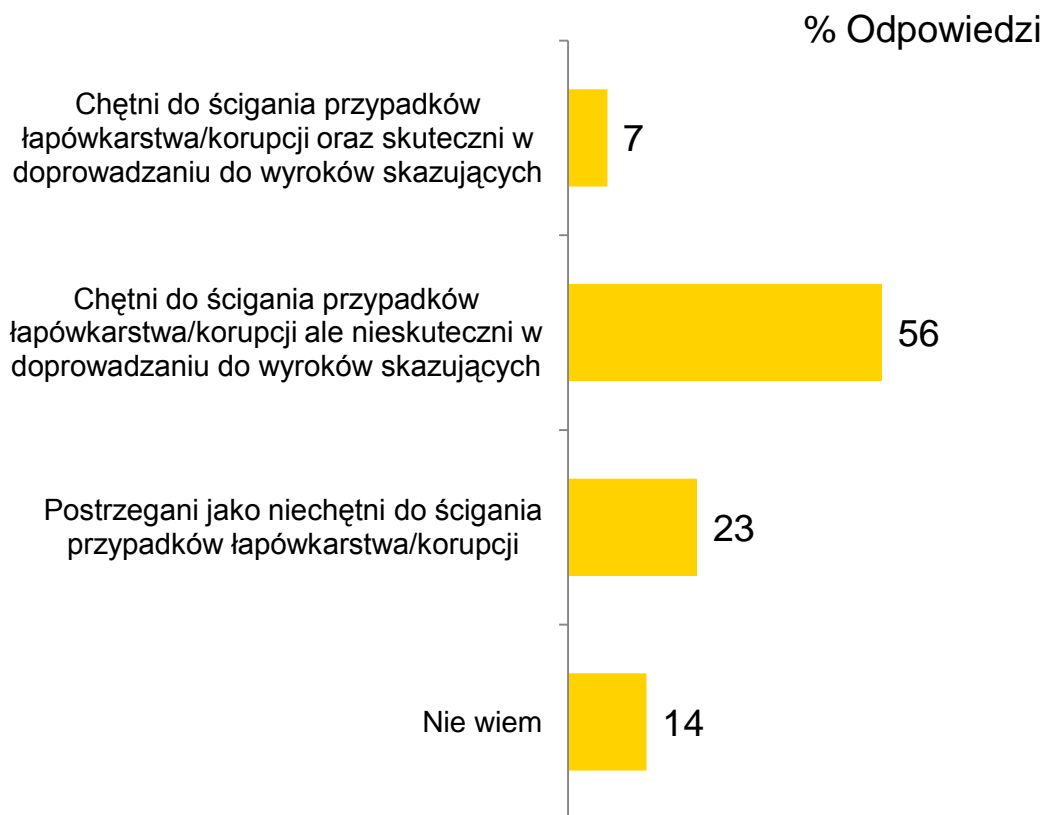
P. Jeśli taka firma byłaby dostawcą lub przedstawicielem, które z następujących stwierdzeń jest adekwatne?

Próba: Respondenci z Polski (108); Europa ogółem (2,365)

Regulatorzy i organy ścigania

Postrzeganie regulatorów w różnych krajach

	% Niechętni do zgłaszania	% Nieskuteczni
Irlandia	51	24
Ukraina	51	16
Chorwacja	44	52
Czechy	41	41
Rosja	37	38
Grecja	36	43
Słowacja	36	55
Węgry	34	53
Portugalia	34	38
Rumunia	34	51
Bałtyki	31	42
Turcja	30	43
Holandia	27	37
Średnia	26	42
Francja	24	39
Polska	23	56
Hiszpania	18	44
Austria	14	43
Włochy	13	67
Wielka Brytania	12	30
Niemcy	10	41
Norwegia	10	35
Szwajcaria	8	48
Szwecja	7	31

P: Które ze stwierdzeń najlepiej określa podejście regulatorów do łapownictwa / korupcji w Pana / Pani kraju?

Próba: Respondenci z Polski (108)

Skuteczność organów ścigania

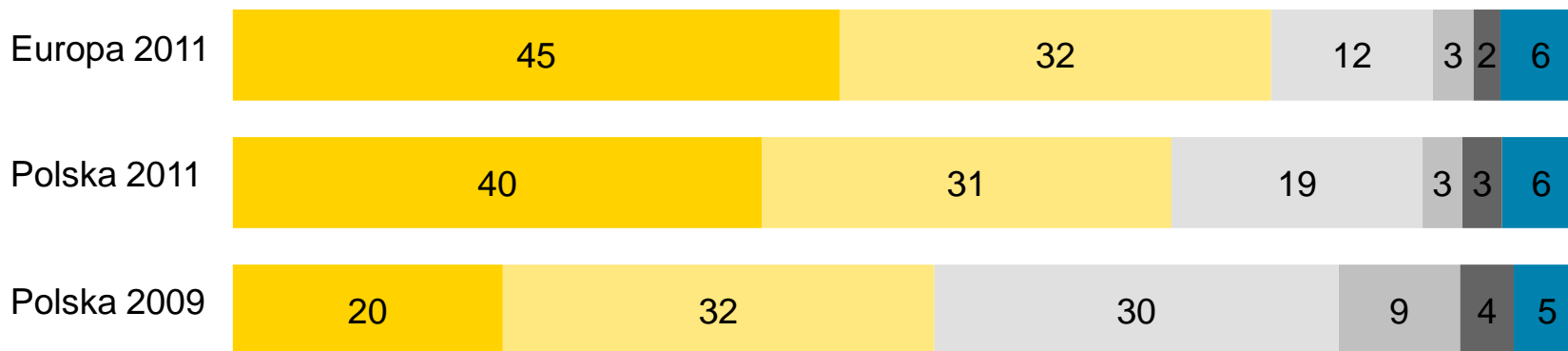
	% Przywołanych	% Rynki rozwinięte	% Rynki wschodzące	% Europa ogółem
Łapówkarstwo/korupcja jest zbyt rozpowszechnionym zjawiskiem aby je zwalczyć	61	41	64	53
Nie posiadają wystarczających zasobów	46	35	21	28
Brak im niezbędnych uprawnień	35	29	32	30
Nie chcą doprowadzić do szkody firmy lub zmusić do zakończenia działalności w obecnych warunkach gospodarczych	21	28	20	24
Obawiają się szkodliwych związków z innymi krajami	14	24	13	18
Inne	9	11	12	12
Nie wiem	5	5	4	5

P. Dlaczego uważa Pan/Pani, że organy ścigania nie są skłonne do ścigania przypadków przekupstwa/korupcji bądź są nieskuteczne w doprowadzaniu do wyroku skazującego?

Próba: Respondenci z Polski odpowiedzieli kodami 2 lub 3 na pytanie 33 (85); Rynki rozwinięte(782); Rynki wschodzące (830); Europa ogółem (1 612)

Zapotrzebowanie na wzrost nadzoru państwa

■ % Zdecydowanie się zgadzam
 ■ % Raczej się zgadzam
 ■ % Ani się zgadzam ani nie zgadzam
 ■ % Raczej się nie zgadzam
 ■ % Zdecydowanie się nie zgadzam
 ■ % Nie wiem

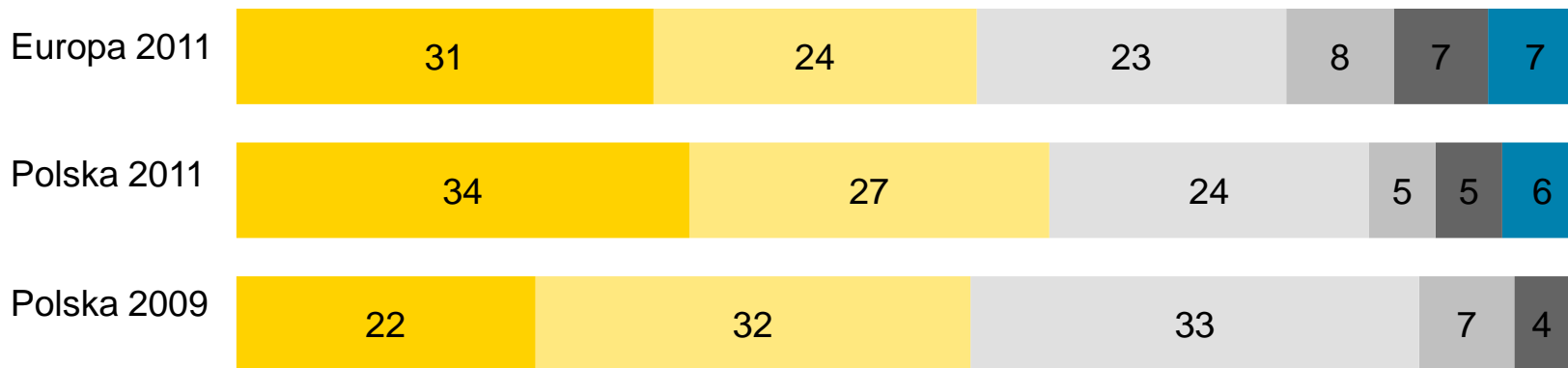
% Zdecydowanie się zgadzam	
Rynki rozwinięte	37
Rynki wschodzące	57

P: W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z następującym stwierdzeniem: „W przyszłości, aby zredukować ryzyko nadużyć gospodarczych oraz przypadków przekupstwa i korupcji, powinien zostać zwiększony nadzór ze strony państwa”?

Próba: Respondenci z Polski (108); 2009 (108); Europa ogółem (2 365)

Pracownicy oczekują zwiększonego państwowego nadzoru

■ % Zdecydowanie się zgadzam
 ■ % Raczej się zgadzam
 ■ % Ani się zgadam ani nie zgadzam
 ■ % Raczej się nie zgadzam
 ■ % Zdecydowanie się nie zgadzam
 ■ % Nie wiem

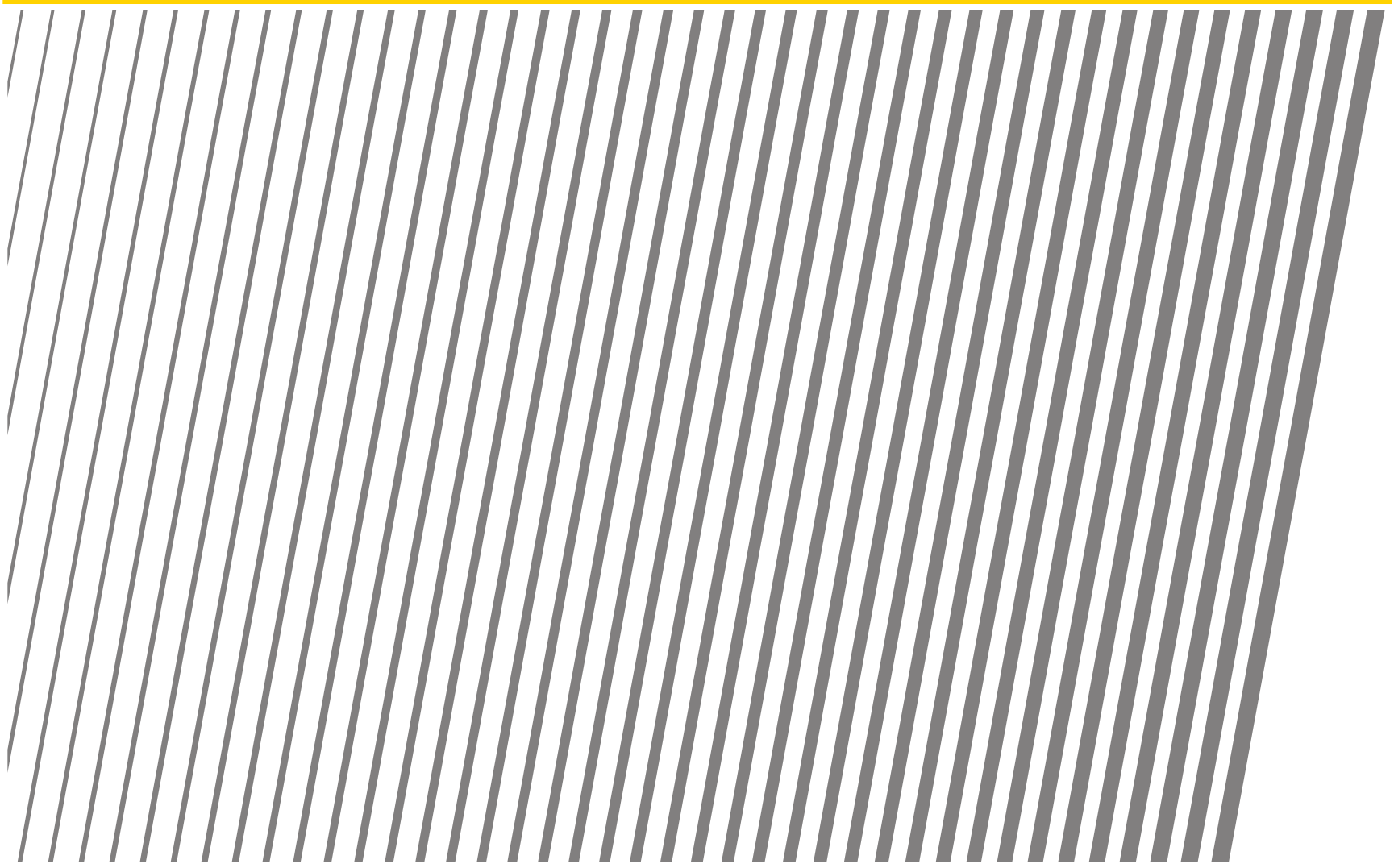

	% Zdecydowanie się zgadzam
Rynki rozwinięte	25
Rynki wschodzące	39

P: W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z następującym stwierdzeniem: „Czułbym/abym się bardziej bezpiecznie w mojej pracy wiedząc, że przedsiębiorstwo jest dokładniej kontrolowane przez organy państwowe?”

Próba: Respondenci z Polski (108); 2009 (108); Europa ogółem (2 365)

Podsumowanie

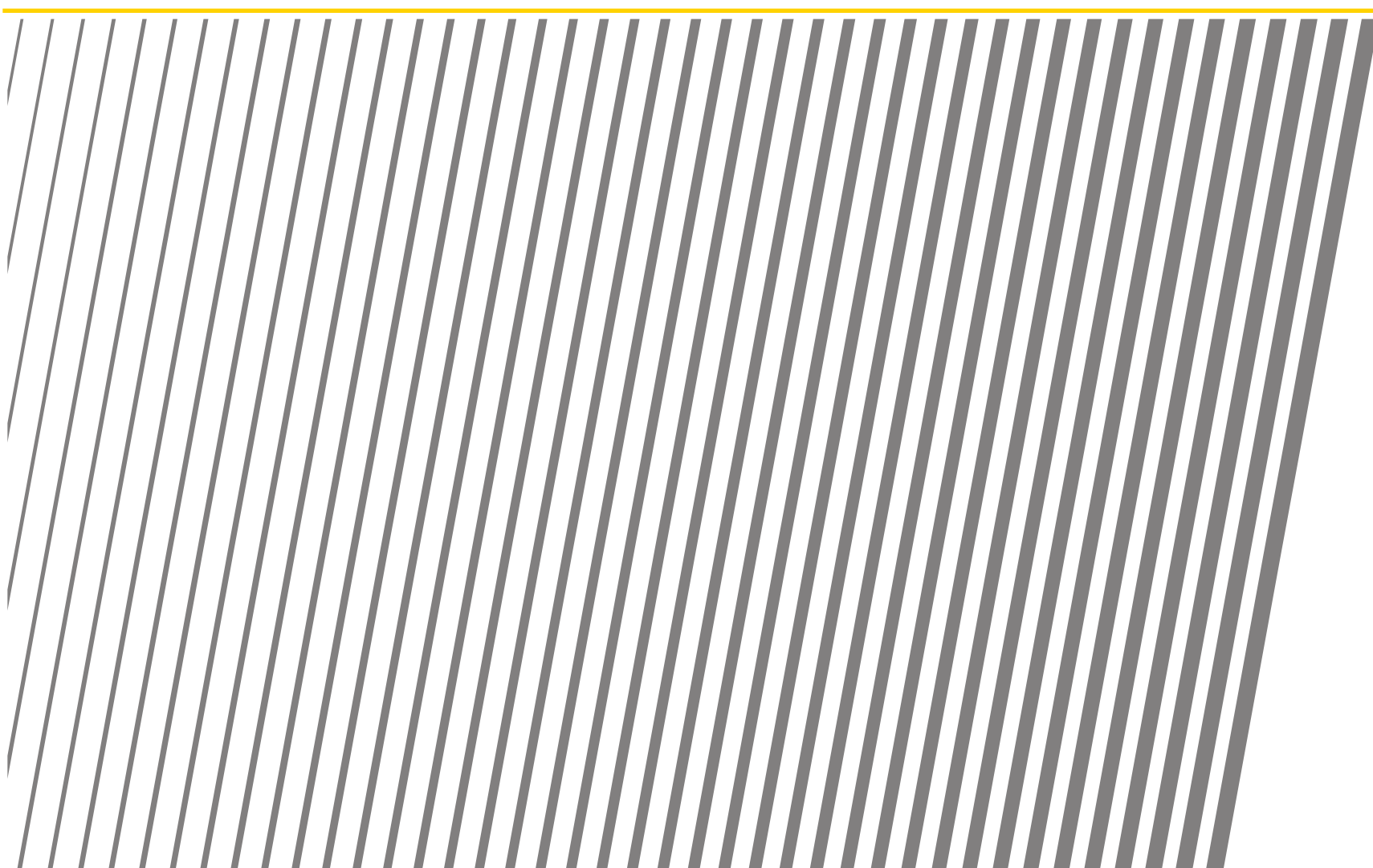
Podsumowanie (1)

- ▶ Praktyki korupcyjne w Polsce są postrzegane jako rozpowszechnione (poinformowało o tym 74% pracowników z Polski, średnia dla Europy wynosi 62%)
- ▶ 19% respondentów z Polski przyznało, że w ciągu 2 ostatnich lat w ich firmach miały miejsce przypadki znaczących nadużyć (7 miejsce w Europie spośród 25 badanych krajów).
- ▶ Kierownictwo jest pod zwiększoną presją osiągnięcia dobrych wyników finansowych. Wielu może pójść na skróty i postąpić nieetycznie, aby osiągnąć postawione cele (uważa tak 53% kierowników wyższego szczebla i 43% pozostałych pracowników).
- ▶ 13% kierowników wyższego szczebla i 22% pozostałych pracowników uważa, że uzasadnione jest oferowanie prezentów lub rozrywki w celu zdobycia / utrzymania klientów. 7% kierowników wyższego szczebla popiera zarówno płatności gotówkowe jak i fałszowanie wyników finansowych jeśli te działania pomogłyby w rozwoju biznesu.

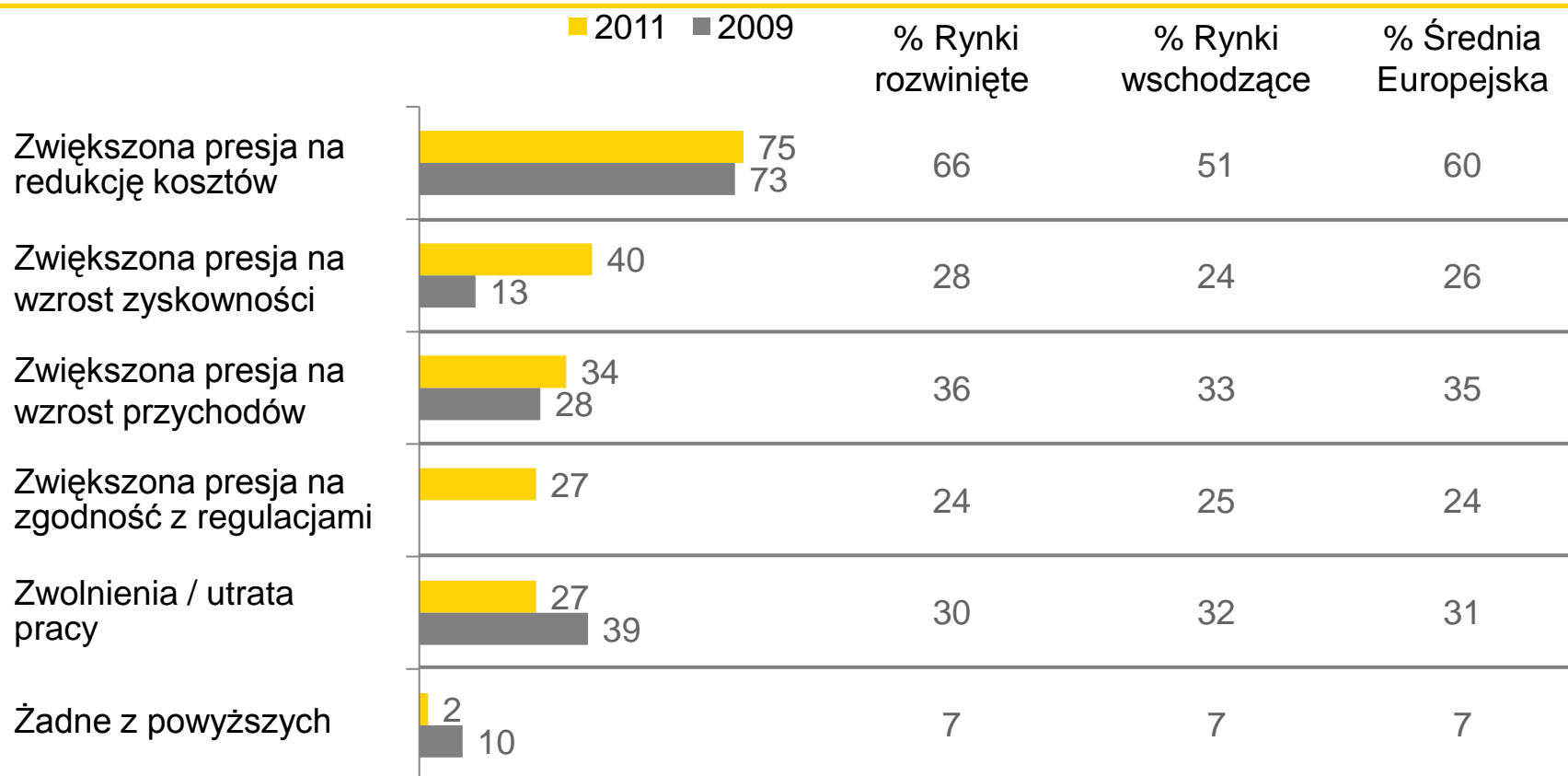
Podsumowanie (2)

- ▶ Niezbędna będzie poprawa jakości i stopnia wdrożenia programów przeciwdziałających korupcji w przedsiębiorstwach. Połowa respondentów z Polski była świadoma, że ich firmy posiadają polityki zabraniające łapownictwa i korupcji oraz kodeks etyczny. Jeszcze mniej osób (39%) uważało, że ich firma wprowadziła kary za łamanie polityki lub, że pracownicy zostali już rzeczywiście ukarani za takie naruszenia (24%).
- ▶ Pracownicy dostrzegają, że działanie w sposób uczciwy jest pozytywne dla ich biznesu. 72% pracowników z Polski uważa, że dużą zaletą w działalności handlowej jest dobra reputacja firmy. 48% nie chciałoby pracować dla firmy zaangażowanej w przekupstwo lub korupcję, dodatkowo 60% nie chciałoby zatrudnić takiej firmy jako dostawcy.
- ▶ Pracownicy oczekują więcej od organów ścigania.
 - ▶ 23% pracowników uważa, że organy ścigania nie przejawiają ochoty do wyjaśniania przypadków przekupstwa i korupcji, a 56% polskich respondentów twierdzi, że regulatorzy starają się je wyjaśniać, ale nie są skuteczni w swoich działaniach (jest to drugi po Włoszech wynik w Europie).
 - ▶ 71% przedsiębiorstw w Polsce oczekuje większego nadzoru ze strony regulatorów (52% w 2009), natomiast 61% czułoby się bardziej bezpiecznie widząc większą aktywność regulatorów (54% w 2009).

Dodatkowe informacje

Przedsiębiorstwa pozostają pod presją

P: W następstwie trudnych warunków ekonomicznych trwających przez ostatnie dwa lata, które z następujących czynników uznają Państwo za takie, które będą miały największy wpływ na Państwa firmę w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

Próba: Respondenci z Polski 2011 (108); 2009 (108); rynki rozwinięte (1 335); rynki wschodzące (1 030); Europa ogółem (2 365)

Przedsiębiorstwa pozostają pod presją

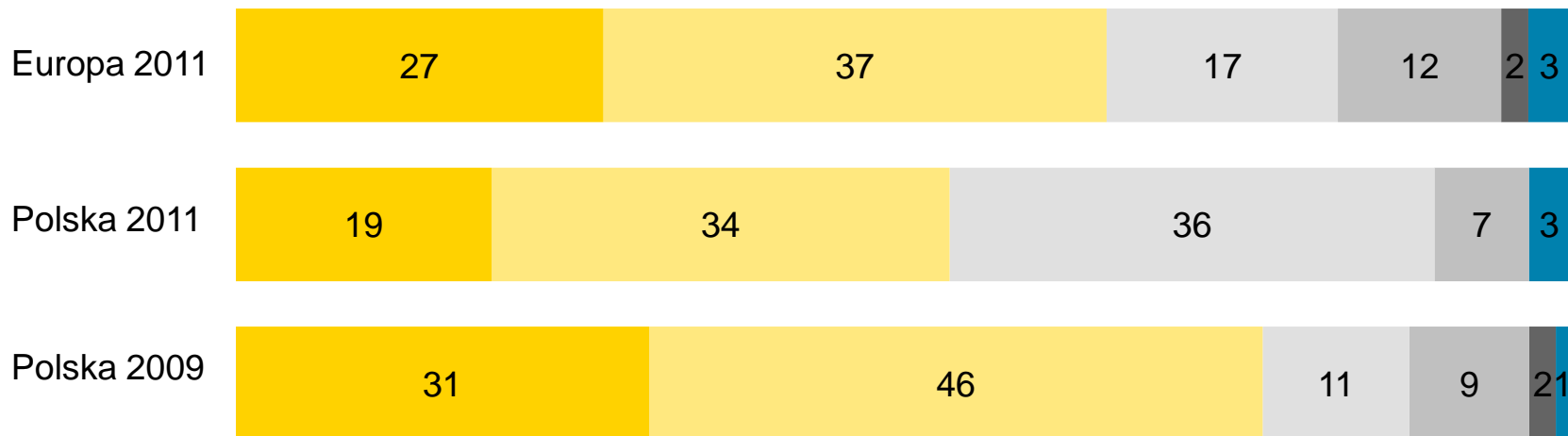
	% Dotyczy	% Członkowie Zarządu/ Kierownictwo	% Pozostali pracownicy
Zwiększona presja na redukcję kosztów	75	77	74
Zwiększona presja na wzrost zyskowności	40	43	38
Zwiększona presja na wzrost przychodów	34	37	33
Zwolnienia / utrata pracy	27	30	26
Zwiększona presja na zgodność z regulacjami	27	40	22
Żadne z powyższych	2	-	3

P: W następstwie trudnych warunków ekonomicznych trwających przez ostatnie dwa lata, które z następujących zdarzeń uznają Państwo za takie, które będą miały największy wpływ na Państwa przedsiębiorstwo w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

Próba: Respondenci z Polski 2011 (108); Kadra zarządzająca/kierownictwo wyższego i pozostali kierownicy (30); Pozostali pracownicy/Pozostali (78)

Wiele firm ma trudności finansowe

■ % Zdecydowanie się zgadzam
 ■ % Raczej się zgadzam
 ■ % Nie mam zdania
 ■ % Raczej się nie zgadzam
 ■ % Zdecydowanie się nie zgadzam
 ■ % Nie wiem

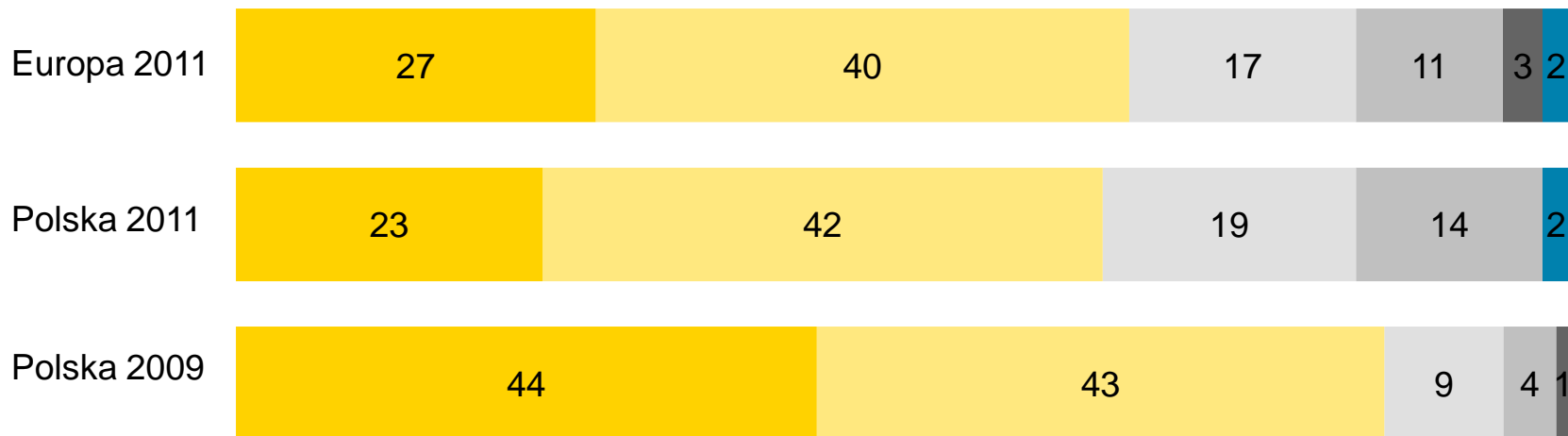
% Zdecydowanie się zgadzam	
Rynki rozwinięte	27
Rynki wschodzące	27

P: W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z następującym stwierdzeniem dotyczącym obecnej globalnej sytuacji ekonomicznej „Kolejne firmy będą miały trudności finansowe w ciągu najbliższych 12 miesięcy”?

Próba: Respondenci z Polski 2011 (108); 2009 (108); Europa ogółem (2 365)

Przewidywane redukcje zatrudnienia mniejsze niż w 2009 roku

■ % Zdecydowanie się zgadzam
 ■ % Raczej się zgadzam
 ■ % Nie mam zdania
 ■ % Raczej się nie zgadzam
 ■ % Zdecydowanie się nie zgadzam
 ■ % Nie wiem

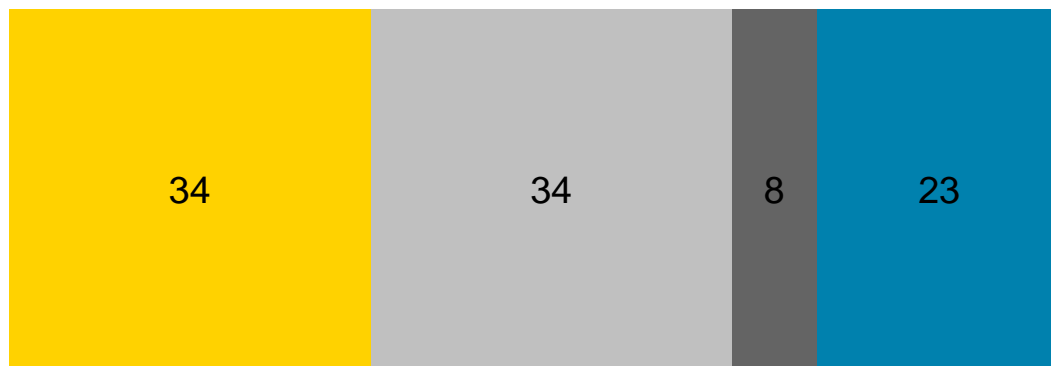
% Zdecydowanie się zgadzam	
Rynki rozwinięte	25
Rynki wschodzące	30

P: W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z następującym stwierdzeniem dotyczącym obecnej globalnej sytuacji gospodarczej „W związku z redukcją kosztów, nastąpi większa redukcja zatrudnienia”?

Próba: Respondenci z Polski 2011 (108); 2009 (108); Europa ogółem (2 365)

Zwalczanie nadużyć – dużo do poprawy

■ % Zwiększenie ■ % Bez zmian ■ % Zmniejszenie ■ % Nie wiem

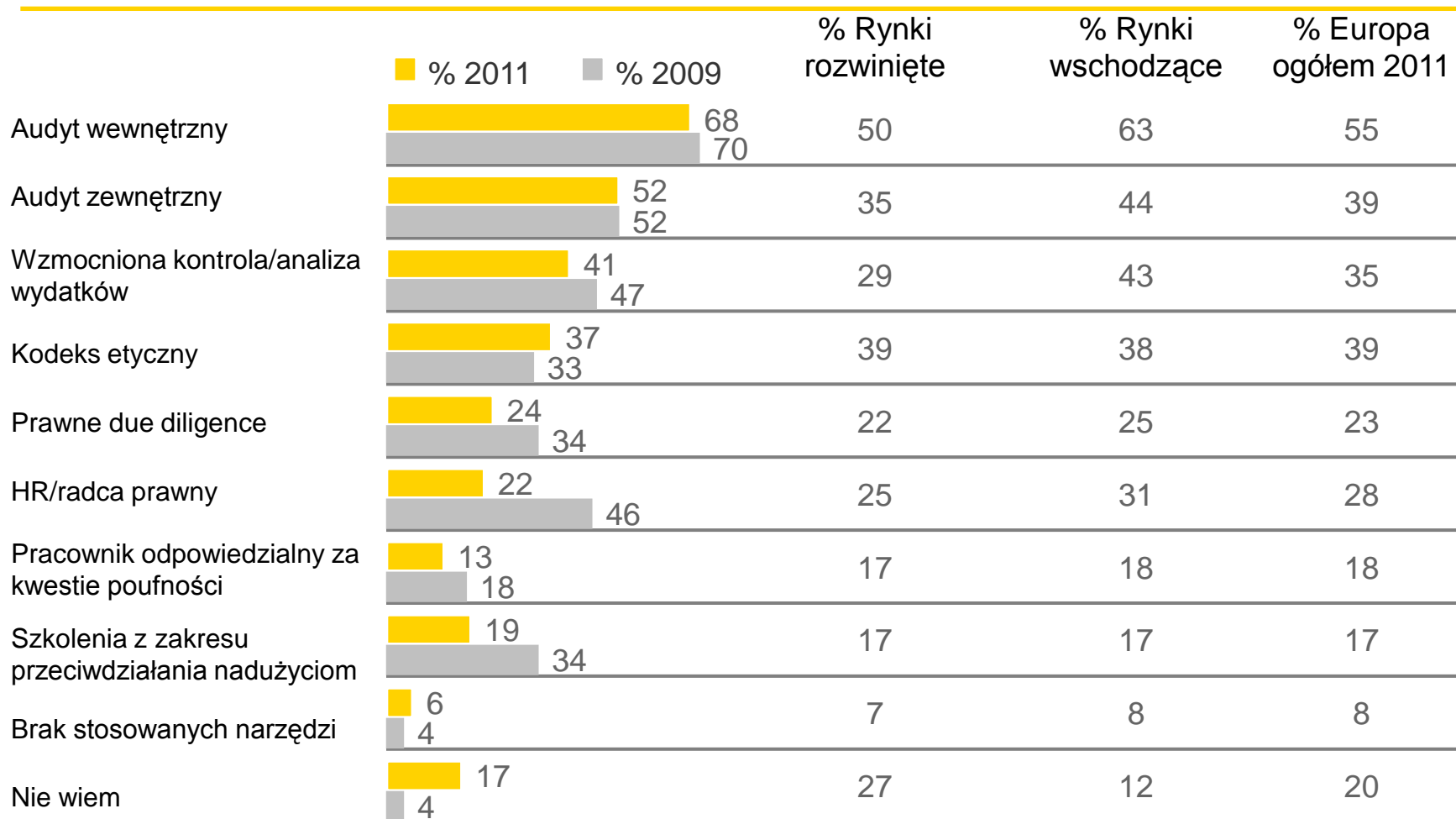
	% Zwiększenie
Rynki rozwinięte	28
Rynki wschodzące	29

P: Czy w ciągu kilku ostatnich lat wysiłki Pana/Pani firmy mające na celu zwalczanie nadużyć finansowych zwiększyły się, czy też zmniejszyły?

Próba: Respondenci z Polski (108)

	% Zwiększenie	% Zmniejszenie
Turcja	42	10
Węgry	38	3
Irlandia	37	6
Słowacja	37	3
Francja	34	6
Polska	34	8
Rumunia	34	9
Szwajcaria	33	7
Austria	32	2
Portugalia	32	10
Grecja	31	7
Norwegia	29	6
Wielka Brytania	29	5
Średni	29	7
Włochy	26	6
Niemcy	25	7
Chorwacja	24	8
Ukraina	23	5
Holandia	22	4
Hiszpania	22	11
Bałtyki	21	5
Czechy	20	6
Rosja	19	14
Szecja	17	4

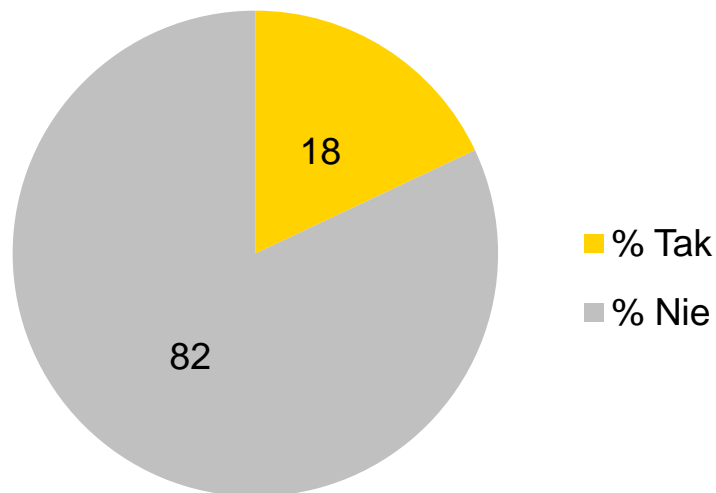
Niewystarczające wysiłki w celu zwalczania nadużyć gospodarczych

P. Czy Pana/Pani firma posiada następujące narzędzia zwalczania nadużyć finansowych?

Próba: Respondenci z Polski (108); Rynki rozwinięte (1 335); Rynki wschodzące (1 030); Europa ogółem (2 365)

Zakres szkoleń antykorupcyjnych

	% Tak
Członkowie zarządu / kierownictwo	20
Pozostali pracownicy	17

	% Tak
Rynki rozwinięte	23
Rynki wschodzące	18

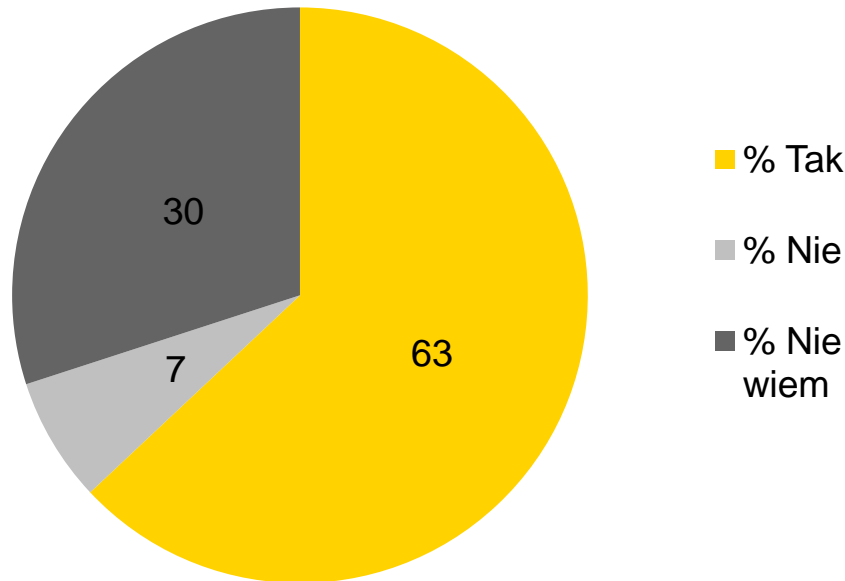
	% Tak
Rumunia	41
Irlandia	38
Norwegia	32
Szwajcaria	32
Grecja	29
Wielka Brytania	26
Włochy	22
Słowacja	22
Szwecja	21
ŚREDNIA	21
Turcja	20
Polska	18
Rosja	18
Francja	17
Węgry	17
Portugalia	17
Hiszpania	17
Holandia	16
Austria	15
Niemcy	15
Ukraina	14
Czechy	13
Bałtyki	11
Chorwacja	5

P. Czy kiedykolwiek zostałeś przeszkolony w zakresie przeciwdziałania łapownictwu/korupcji?

Próba: Respondenci z Polski(108)

Oczekiwany wpływ Ustawy Dodd-Frank na zgłaszanie podejrzeń nadużycia, przekupstwa bądź korupcji

Stany Zjednoczone wprowadziły w 2010 roku Ustawę Dodd-Frank. W skrócie, uprawnia ona pracowników (dowolnej narodowości), którzy ujawniają amerykańskiemu wymiarowi sprawiedliwości informacje dotyczące niezgodnych z prawem zachowań spółek amerykańskich notowanych publicznie – do otrzymania, znacznej nagrody, stanowiącej do 30% grzywny, która przekroczyła 1 mln \$.

	% Tak
Europa ogółem	66
Rynki rozwinięte	63
Rynki wschodzące	69
Członkowie zarządu/ Kierownictwo	53
Pozostali pracownicy	67

P. Czy uważasz, że takie podejście będzie zachęcać pracowników publicznych spółek amerykańskich do zgłaszania podejrzeń popełnienia nadużycia, przekupstwa bądź korupcji?

Próba: Respondenci z Polski (108)